

DIAVA

Vansauskas M. 6-15-98
4239 Elm Ave.
Lyons IL 60534-1429

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 JUNE – BIRŽELIO 24, Nr. 24

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

GAMTOSAUGININKAS VALDAS ADAMKUS

JAV gamtosaugos agentūros (Environmental Protection Agency) penktasis regionas pranešė, kad regioninis administratorius Valdas V. Adamkus, po 29-ųjų federalinės tarnybos metų, birželio 4-ąją išėjo į pensiją. Šešioliką metų jis išbuvo regioniniu administratorium ir vienuolika – regioninio administratoriaus pavaduotoju (deputy regional administrator). Tai ilgiausiai gamtosaugos agentūroje ištarnavęs vyresnysis pareigūnas (senior executive). Kol bus surastas jį pakeisti galintis specialistas, laikinai regioninio administratoriaus pareigas eis David A. Ulrich, regioninio administratoriaus pavaduotojas.

Gamtosaugos agentūroje V. Adamkus dirbo nuo jos įsteigimo 1970 m. Regioniniu administratoriumi jį paskyrė JAV prezidentas R. Reagan 1981 metais. Dirbdamas penktojo regiono administratoriumi, jis buvo atsakingas už visas valstybines oro, vandens, pavojingųjų atliekų ir kitas taršos kontrolės programas Illinois, Indiana, Michigan, Minnesota, Ohio ir Wisconsin valstijose.

1985 m. prezidentas R. Reagan jam įteikė Distinguished Executive Presidential Rank Award žymenį – aukščiausią apdovanojimą, kurį gali gauti valstybės tarnautojas. V. Adamkus taip pat yra gavęs gamtosaugos agentūros aukščiausią žymenį – aukso medalį už ypatingus nuopelnus. Išeidamas į pensi-

ją, jis gavo sveikinimo laišką iš prezidento Clinton ir taip pat išskirtinės tarnybos žymenį (Distinguished Career Award) iš Gamtosaugos agentūros administratorės Carol Browner. O penktasis regionas jį apdovanojo "Valdo V. Adamkaus nepailstamo pasišventimo aplinkai garbės žymeniu" ("Valdas V. Adamkus Sustained Commitment to the Environment Honor Award").

Tarp jo žymesnių pasiekimų yra:

1. Didžiųjų ežerų apsauga ir atgaivinimas. Jis buvo gamtosaugos agentūros valstybinės Didžiųjų ežerų programos direktorius ir daugelį metų buvo JAV Didžiųjų ežerų vandens kokybės tarybos, kuri patardavo U.S. – Canadian International Joint Commission, pirmininkas.

2. Gamtosaugos skatinimas buvusiose Sovietų bloko, ypač Baltijos šalyse. 1988 metais jis gavo gamtosaugos agentūros pirmąjį Fitzhugh Green Award už ypatingą įnašą į tarptautinę gamtosaugą.

3. Skatinimas gamtosaugos teisių indėnų gentims. Jam vadovaujant, penktojo regiono pastangos, dirbant su genčių vadais tapo pavyzdžiu visai valstybinei gamtosaukai.

Dar 1980 metais jis pagarsėjo savo sąžiningumu, liudydamas Kongrese apie savo atsisakymą pasiduoti gamtosaugos administracijos spaudimui, kai ši primygtinai

reikalavo, kad V. Adamkus pakeistų, t.y. suklasotų pranešimą apie dioksin'o išsiveržimą iš Dow Chemical, Midland, MI.

Atsisveikindamas su gamtosaugos agentūros tarnautojais, V. Adamkus išryškino jų vaidmenį šiuose pasiekimuose ir skatino juos būti pasiruošusiems naujiems iššūkiams. "Kartu mes išsprendėme daug gamtosaugos problemų ir padarėme didžiulę pažangą, pagerindami žmonių gyvenimo kokybę visur", – sakė jis. "Tuo pačiu yra labai svarbu atpažinti iššūkius prieš mus. Mes privalome į juos pažvelgti su tuo pačiu entuziazmu ir idealizmu, kuris mus taip toli nuvedė."

Paklaustas apie ateities planus, Adamkus atsakė: "Labiausiai pageidaujama situacija būtų pasidžiaugti golfu, bet, aš manau, kad kortos to nerodo".

Gimęs Lietuvoje 1926 metais, jaunas V. Adamkus įsijungė į pagrindinę kovą prieš sovietus ir nacius.

1948 m. jis laimėjo aukso ir sidabro medalius lengvoje atletikoje (track and field) Europos olimpiadoje.

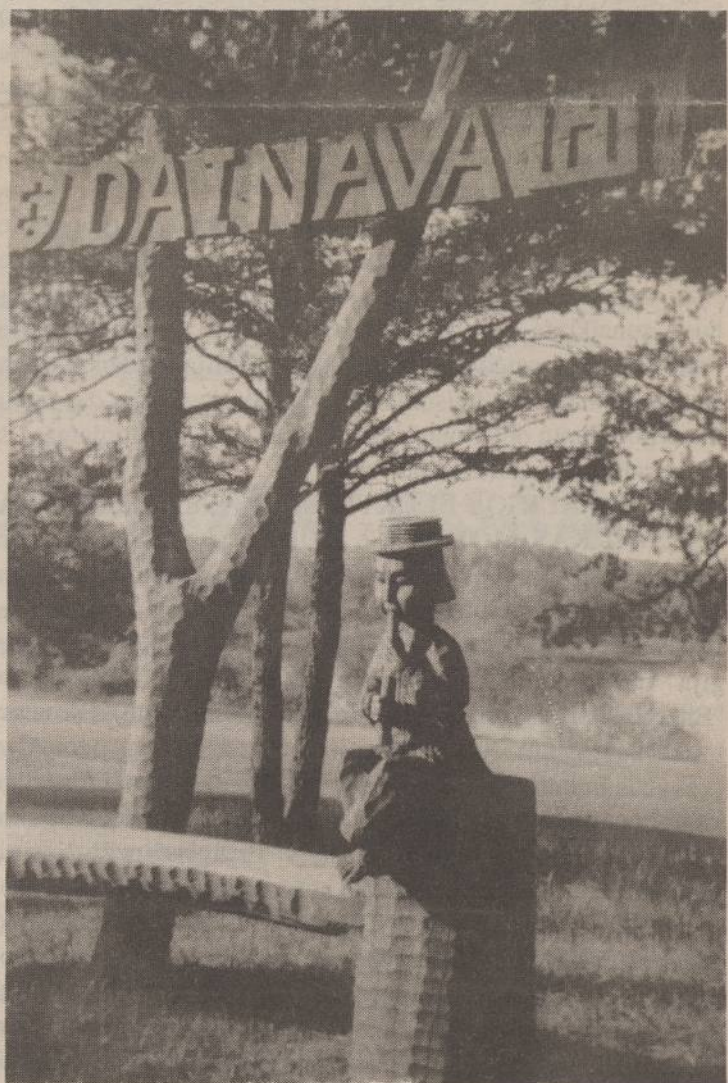
Prieš emigruodamas į JAV, jis lankė Miuncheno universitetą. Laisvai naudojantis penkias kalbas, 1950-aisiais V. Adamkus tarnavo penktosios armijos rezervo karinėje žvalgyboje (the 5th Army Reserve Military Intelligence) vyresniuoju.

1960 m. V. Adamkus

Valdas Adamkus JAV gamtosaugos tarnyboje
B. Bulotos nuotr.

baigė Illinois Institute of Technology ir įgijo "civil engineer" profesiją. Jis taip yra gavęs tris garbės daktaro laipsnius, įskaitant ir paskutinį – iš Northwestern universiteto.

Dainavos stovykla. "Basas piemenėlis rageliu skardens"
J. Jasaičio nuotr.

DAINAVA... AMERIKOJE

Dr. Jonas Jasaitis

Nuo "Dirvos" redakcijos iki "Dainavos" – 191 mylia. Keturi valandos kelyje, žinoma, važiuojant normaliai, t.y. nesistengiant smarkiai viršyti leistinos greičio ribos. Juo labiau, kad artėjant prie Toledo, ne kartą randi susiaurintą kelią. Aiškiai matyti, kad Ohio greitkelis netrukus bus dar platesnis ir patogesnis. O kol kas net keliose vietose tenka ilgokai traukti viena kelio juosta, vis stabčiojant ir dairantis, kada gi pamatysi kelio darbų pabaigą. Tiesa, vėliau, kai patenki į kitą betoninį greitkelių, privalai būti labai atsargus: net važiuodamas didžiausiu leidžiamu – 70 mylių per valandą – greičiu, daugeliui vairuotojų atrodo nereikalingu kliuviniu. Iš abiejų pu-

sių tave lenks ne tik ištaigingi lengvieji automobiliai, bet ir gerokai aplamdėti sunkvežimikai.

Pagaliau pasiektas Manchester – nedidelis miestelis, kurio senesnieji namai šiek tiek primena Ukmergės centrą. Šalia kelio tęsiasi seni kapai. Ant vieno postamento, atsirėmęs į senovišką ilgavamzdį šautuvą, stovi gal būt vienas iš pirmųjų šio krašto ateivių. Šiuose kapuose – Amerikos istorijos dalelė.

Dar kelios mylios asfaltuotu kaimo keliu ir kairėje pusėje pamatai mėlyną lentą su užrašu "Dainava". Siauro keliuko gale atvykstančiųjų visada laukia toks mažas, tik iš liaudies dainų beatpažįstamas piemenėlis su šiaudine

skrybėle ir dūdele. O už jo, įkrintęs į nedidelę lomą, spindi ežeriukas, dainaviškių berods "Spygliu" pramintas. Į bangotus tolius driekiasi miškai, ant kalnelių keli kryžiai rymo. Ir jei ne iš karto atkreiptum dėmesį į visai ne-lietuviškai atrodančius pastatus, į keistas kėdes, sustatytas ežerėlio pakrantėje, gal ir pasijustum, lyg būtum atsidūręs tikroje Dainavos šalyje – Dzūkijoje. Bet čia – ne Varėna, ne Merkinė, ne Marcinkonys.

Šiomet jau 41-ąją kartą susirinko į "Dainavą" Lietuvių Fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitės dalyviai. Dėkoju JAV LB Tarybos nariui Juozui Ardžiui, sudariusiam galimybę man ten atvykti ir susitikti su labai įdomiais,

lietuvių išlaikymu užsienyje besirūpinančiais žmonėmis. Ne mano reikalas aiškintis, kodėl ir šiandien veikia atskiri "frontai", kodėl tarp lietuvių yra tiek daug įvairiausių "susivienijimų", vis mažiau ką bevienijančių, ir "sąjungų", vis mažiau beturinčių ką jungti. Nieko čia nuostabaus, juk ir mieloje Lietuvoje turime tokią pat visai nemielą makalynę: beveik nebejudantį Sąjūdį, ka-

žin ar ką nors rimtai subūrusį Sambūrį, dabar telkiamą Santalką. O jau "sąjungų" ir "susivienijimų", "partijų" ir "chartijų" yra kokių tik benori. Jų "vadų" ir "lyderių" gausumu tikrai galėtume siūlytis į Gineso rekordų knygą. Tik bet kuris, pasiūlęs palikti nuošalyje visas "ambicijas" bei "pretenzijas" ir iš tikrųjų

(Nukelta į 4 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **SVEIKINIMAI EUROPOS ČEMPIONĖMS.** Prezidentas Algirdas Brazauskas pasveikino Europos čempionę tapusią Lietuvos moterų krepšinio rinktinę. Žaidėjos, komandos treneris, gydytojai ir kiti susiję asmenys apdovanoti DLK Gedimino ordinais bei Gedimino ordino medaliais. Lietuvės tapo Europos čempionėmis Vengrijoje, žemyno pirmenybių finale 72:62 nugalėjusios Slovakijos komandą. Lietuvos krepšinio istorijoje moterų rinktinė Europos čempionė tapo pirmą kartą. 1938 metais Lietuvos krepšininkės Romoje iškovėjo sidabro medalius. Buvusi tuometinės rinktinės žaidėja Aldona Vailokaitytė-Pakalenkienė pasveikino čempiones.

• **PAGERBTI BIRŽELIO 23 DIENĄ.** Seimo narys Stanislovas Buškevičius siūlo pavadinti birželio 23-ąją Tautos sukilimo ir Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo diena bei paskelbti ją valstybine švente. Tą dieną 1941 metais per Kauno radiofoną paskelbus nepriklausomybę, ji buvo atkurta su ginklu rankoje. Sukilėliai išvijo okupacinę Sovietų Sąjungos armiją iš Kauno, Panevėžio ir daugelio mažesnių Lietuvos miestelių. Šešias savaites gyvavusią laikinąją Vyriausybę išvaikė Lietuvą okupavę hitlerininkai. Per šį sukilimą žuvo apie 2000 žmonių. Istorikai birželio 23-osios sukilimo reikšmę prilygina 1918 metų Vasario 16-osios ir 1990 metų Kovo 11-osios deklaracijų paskelbimui. Visiškai priešingą nuomonę dėl šios datos paminėjimo išsakė Seimo narys, konservatorius Emanuelis Zingeris.

• **LIETUVOS POLITIKŲ KELIONĖS.** Kandidatuojantis į Lietuvos prezidento postą – Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir advokatas Artūras Paulauskas birželio 18 d. išvyko į JAV. Prezidentas A. Brazauskas birželio 19 d. pradėjo dviejų dienų vizitą Lenkijoje. Teisingumo ministerijos delegacija, kuriai vadovauja ministras Vytautas Pakalniškis, išvyko į Lenkiją. Valdymo reformų ir savivaldybių ministras Kęstutis Skrebys lankėsi Rygoje.

• **A. BRAZAUSKAS UŽSIMINĖ APIE PASITRAUKIMĄ.** Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas užsiminė, jog gali nebekelti savo kandidatūros per artėjančius šalies vadovo rinkimus. A. Brazauskas "Respublikai" sakė abejojęs, "ar jo kartos politikai turi visą laiką vadovauti ir trukdyti jauniui". A. Brazauskas ir konservatorių kandidatas į prezidentus V. Landsbergis yra vienmečiai – abu gimę 1932 metų rudenį.

• **ARCHYVŲ NAIKINIMO GALIMYBĖS.** Seimo kontrolieriai atliko tyrimą dėl balandžio 29-ąją Verkių popieriaus fabrike sunaikintų Lietuvos SSR Vidaus reikalų ministerijos operatyvinių bylų. Per pastaruosius septynerius metus buvo sunaikinta beveik 30 tūkstančių bylų. Pasak kontrolieriaus Juliaus Jasaičio, valstybei ir jos istorijai padaryta neapskaičiuojama ir neatitaisoma žala. Nustatyta, kad ir dabar ministerijos slapčių dokumentų saugojimas nekontroliuojamas, išlieka galimybė juos naikinti.

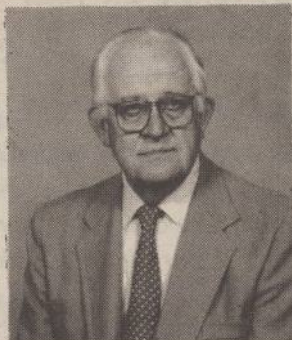
• **IGNALINOS ELEKTRINĖ: KASETĖ SURASTA, TAČIAU KAS MOKĖS UŽ KURĄ?** "Pasaulyje dar nėra buvę, kad iš atominės elektrinės dingtų branduolinio kuro kasetė", – rašoma "Respublikoje". Dabar pavogtasis kuras jau surastas. Tačiau Lietuvos energetikos bendrovės "Lietuvos energija" tarpininkė branduoliniam kurui tiekti Rusijos įmonė "Energija" prasiskolino Lietuvai apie 240 mln. litų, o ši nesumoka 214,4 mln. litų branduolinio kuro kasečių gamyklos prekybos įmonei. Elektrinės vadovas V. Šeivaldinas informavo, kad planuotos kuro siuntos elektrinė negaus dėl Lietuvos skolų. Laikraščiai rašo, kad "jei Rusijos "Energija" negrąžins pinigų Lietuvai, vargu ar ši gali ką nors atgauti".

• **KAS SUDARĖ KOMPENSUOJAMŲ VAISTŲ SĄRAŠĄ?** Pradėjus veikti sveikatos draudimo sistemos, išgalios ir naujas kompensuojamųjų vaistų sąrašas. Slapta parengtą sąrašą jau patvirtino Privalomojo sveikatos draudimo taryba, kuriai vadovauja sveikatos apsaugos ministras Juozas Galdikas. "Lietuvos rytas" tvirtina, kad "taupydamas" lėšas, Sveikatos apsaugos ministerija pigesnius vaistus pakeitė brangesniais. Laikraščio kalbintas ne vienas medikas sakė įtariąs, kad sąrašo rengėjai sudarė išskirtines sąlygas vienam vaistų gamintojui – Anglijos firmai "GlaxoWellcome". Pigesnio vaisto pakeitimas brangesniu medikus verčia klausti, kam tai naudinga.

• **KUR SLAPSTOSI G. PETRIKAS, MINISTRAS NEŽINO.** Vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis prisipažįsta tiksliai nežinąs, kur šiuo metu slapstosi finansiniais nusikaltimais kaltinamas buvęs EBSW vadovas Gintaras Petrikas. Beveik prieš mėnesį V. Žiemelis žurnalistams aiškino, kad policijos ieškomas G. Petrikas yra gyvas ir net ruošiasi vestuvėms. Tačiau neseniai Ministras paaiškino, jog tokį pareiškimą padarė tik norėdamas "pabaidyti žuvį, kuri nusėdo į dugną".

Iš visur apie viską

B. JELCINAS ŽADA NELIESTI UKRAINOS

Algirdas Pužauskas

Kaip jau trumpai minėta, Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma ir Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas gegužės 31 d. pasirašė svarbią "draugystės ir bendradarbiavimo" sutartį. Rusija pripažįsta naujas Ukrainos sienas ir vadina jas "neliečiamomis". Šalys sutarė pasidalinti buvusią rusų Juodosios jūros karo laivyną. Rusija pasiima keturis penktadalius laivų, o kitus palieka Ukrainai. Krymo pusiasalis lieka Ukrainos nuosavybe, nors 70% dabartinių jo gyventojų – rusai. Svarbų karo laivyno uostas Sevastopolį, kuris priklauso Ukrainai, Rusija nuomos, mokėdama po 100 mln. dolerių kasmet.

Kad Ukrainai nekiltų pagunda bandyti įsijungti į NATO, Jelcinas išsiderėjo sutartyje įrašyti kelis sakinius, kurie draudžia sutartį pasirašiusioms šalims susi-

jungti su trečiosiomis šalimis, nukreiptus prieš sutartį pasirašiusias šalis. Abi pusės pasižada neleisti naudoti savo teritorijos kitoms valstybėms, jei tai gali sukelti grėsmę šalių saugumui.

Ukrainiečiai, kiek galima spręsti iš spaudos, yra patenkinti šiuo santykių pagerėjimu. Rusija yra svarbi prekybos partnerė. Pernai Ukraina pardavė Rusijai gaminių ir produktų už 18 milijardų dolerių. Rusija Ukrainoje investavo nemažai lėšų, o šiais metais pažadėjo sumažinti muitus Ukrainos prekėms.

Ukrainos istorijoje mažai tebuvo tikros laisvės ir nepriklausomybės metų. Nors žiloje senovėje jos sostinė Kijevas garsėjo savo kunigaikščiais, kaip Vladimiru Didžiuoju arba Jaroslavu Išmintinguoju, ukrainiečiams teko kovoti su totoriais, lenkais ir rusais. Nepriklausomybę ukrainiečiai paskelbė 1918 m. sausio 22 d., tačiau 1923 m. įsijungė į Sovietų Sąjungą. V. Lenino laikais buvo planuojama visose tautose įvesti "tautinį bolševizmą", bet po V. Lenino, kuris nespėjo perimti valdžios iš rusų rankas, atėjo J. Stalinas. Istorija rodo, kad dar 1926 m.

Ukrainoje veikė gana laisva ukrainiečių ortodoksų bažnyčia, kuri turėjo 29 vyskopus, daugiau kaip 10,000 kunigų. Bolševikas Skrypnikas buvo Ukrainos švietimo komisaras. Jis palaikė Ukrainos kultūrą, knygų leidybą, laikraščių spausdinimą. Žydėjo "tautinė savo forma, bet socialistinė savo turiniu" kultūra. Tačiau 17-ame bolševikų partijos suvažiavime Stalinas pasisakė prieš "nacionalizmą". Jis atsiuntė naują Maskvos paskirtą antrąjį sekretorių. Švietimo komisaras Skrypnikas nusižudė. Iš 390 Ukrainos komunistinių rajonų sekretorių 237 "dingo". Stalino tarnas Pavelas Postyševas pradėjo "reformuoti" žemės ūkį. Prasidėjo badas, dėl įvairių ligų epidemijų ir maisto stokos žuvo apie 6 milijonai ukrainiečių.

Šiuo metu Ukraina turi 52 mln. gyventojų, iš jų – 22 mln. rusų. Kariuomenę sudaro 517,000 asmenų. Pavelėdusi branduolines raketas, Ukraina 1994 m. jų atsisakė ir užtaisais perdavė Rusijai sunaikinti. Ukrainiečiai norėtų gyventi laisvai, be jokių kaimynų "pamokymų ir patarimų". Po ilgų vergovės metų jie to nuspelnė.

Keliais sakiniiais

• Popiežius Jonas Paulius II baigė savo viešnagę Lenkijoje. Krokuvoje jis aplankė Jogailos universitetą, kuriame studijavo teologiją. Į Krokuvą suplaukė lenkai iš visos Lenkijos. Sakoma, kad pievose prie miesto susirinko apie milijoną lenkų, kurie šaukė, kad popiežius negrįžtų į Romą, bet pasiliktu su jais. Daugelis komentatorių, matydami popiežių su lazdele, pavargusių ir silpnų, kalba, kad tai yra, tur būt, paskutinis kartas, kada jis lanko savo gimtinę. Pamaldų metu popiežius paskelbė šventąją vengrų kilmės princesę Jadvygą, kuri ištekėjusi už Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Jogailos 1386 m., daug prisidėjo, kad Lietuva taptų krikščioniška. Palaimintą šią karalienę, kuri mirė, sulaukusi vos 25 metų amžiaus, buvo paskelbta 1979 m. Atsisveikindamas popiežius pareiškė, kad jis gal būt dar aplankys savo tėvynę.

• Airijos respublikos prezidentė Mary Robinson buvo parinkta Jungtinių Tau-

tų Žmogaus teisių komisare. Šį paskyrimą turės patvirtinti JT Generalinė asamblėja. Ponia M. Robinson, 53 m. amžiaus, Airijos prezidentės pareigas baigia šiais metais.

• Šiaurės Korėjos gyventojai toliau badauja, nors pasaulio valstybės siunčia maisto. Pietų Korėjos Raudonasis Kryžius pažadėjo skirti 50,000 tonų javų. Komunistinė Šiaurės Korėja išsiderėjo, kad javai būtų siunčiami maišuose, ant kurių nebūtų parašyta, iš kur jie atvyksta. Šią sąlygą pietiečiai pažadėjo įvykdyti, tačiau daug Pietų Korėjos gyventojų tvirtina, kad maistą komunistinė Šiaurės Korėjos valdžia sukraus į kariuomenės sandėlius, o civiliai toliau badaus.

• Tarptautinės žinių agentūros paskelbė, kad Lietuvos policija surado prieš 5 metus iš Ignalinos branduolinės jėgainės dingusi 66 svarų urano paketą. Dar 44 svarai rasti Visagino miestelyje. Kaip žinoma, 1992 metais iš sandėlio Ignalinoje dingo 374 svarai urano. Manoma, kad

atrastas uranas yra dalis to dingusio kiekio.

• Maskvos miesto meras Jurijus Lužkovas pareiškė spaudai, kad balzamuotas Vladimiro Lenino kūnas "užsitarnavo krikščioniškų laidotuvių". Rusijoje jau ne kartą buvo siūloma išimti Lenino kūną iš Raudonosios aikštės mauzoliejiaus (jis mirė 1924 m.) ir palaidoti jį kapinėse šalia artimųjų. Prezidentas B. Jelcinas neseniai pareiškė, kad jis pritaria Lenino palaidavimui ir net siūlė visoje Rusijoje surengti referendumą šiuo klausimu, nes Rusijos kompartija priešinas kūno perkėlimui. Miesto meras pažadėjo laidotuves surengti su visomis garbės ceremonijomis.

• Afrikos valstybių vadovų suvažiavime nutarta iki 2030 metų suorganizuoti Afrikos Bendrąją rinką.

• Italijoje sudaryta komisija pasiūlė reformuoti valdžios sistemą. Ji siūlo rinkti

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

IŠEIVIJOS PARAMA LIETUVIŲ VAIKAMS

Juozas Žygas

Tenka pasidžiaugti, kad išeivijoje yra tiek daug gerų žmonių, pastoviai remiančių tuos, kuriems ta parama yra labiausiai reikalinga. O tokie yra našlaičiai ir nesveiki vaikai. Tų vaikų nemačiusiems net sunku įsivaizduoti, kiek dabar Lietuvoje yra vaikų, turinčių įvairiausių igimtų trūkumų. Amerikiečiai gydytojai, kurie dabar pastoviai į Lietuvą važinėja, grįžę po pirmojo vizito pasakė, kad taip suluošintų vaikų jie net Afrikoje nebuvo matę.

Tačiau vaikai vis lieka vaikais. Negaliojantieji taip pat norėtų bėgioti ir žaisti, tačiau kai kurie iš jų net paeiti negali. Kuomet buvo pirmieji vaikai atvežti, tai jie nebuvo Černobylio aukos, kaip kas gal norėtų sakyti. Prieš keletą metų atvežti paaugliai turėjo 14-16 metų, t.y. buvo gimę dar prieš Černobylio katastrofą.

Tų vaikų atvežimu, jų gydymu ir visų organizacinių reikalų tvarkymu rūpinasi prie JAV LB-nės Socialinės tarybos suorganizuota "Lietuvos vaikų viltis". Jos veiklai pradėjus plėstis, reikėjo stip-

resnių, tik tam darbui atsidavusių rankų. Birutė Jasaitienė, LB-nės Socialinės tarybos pirmininkė, šioms pareigoms pakvietė Gražiną Liautaud.

Shriners ligoninės, kuriose atvežti vaikai nemokamai gydomi ir geriausi chirurgai juos operuoja, yra nustatę sąlygą, kad vaikus turi lydėti bent vienas iš tėvų. Tokia sąlyga yra labai reikšminga, nes sėkmingam gydymui yra labai svarbi ir paciento (šiuo atveju - vaiko) nuotaika. Jeigu vaikas bus atvežtas vienas ir atsidurs tarp svetimų žmonių, joks rimtesnis gydymas bus neįmanomas.

Gydymas tęsiasi nuo 3 mėnesių iki pusantro metų, nes atvežami tik tokie vaikai, kuriems Lietuva dar negali pagalbos suteikti. Kadangi atvežtųjų vaikų būklė yra labai komplikauta, tai jiems tenka daryti net 3-4 operacijas. Dabar yra atvežtas vienas vaikutis, kuriam prieš pradedant operuoti sąnarius, pirmiausia reikėjo daryti širdies operaciją. Savaimė aišku, kad po širdies operacijos jis dar turės sustiprėti, kol bus galima ryžtis kitai operacijai, dėl kurios jis čia atvežtas.

Per tas savaites ar net mėnesius vaikai turi būti prižiūrimi ir aprūpinami. Todėl, nepaisant to, kad ligoninė operuoja ir gydo nemokamai, kiekvieno vaiko atvežimas ir

priežiūra daug kainuoja. Siekiant sumažinti išlaidas, buvo nuspręsta operacines įrengti Vilniuje. Joje būtų galima gydyti vaikus, kurių sąnariai mažiau iškrypę. Tam sumanyti buvo pritarta. Vilniaus universitetinė vaikų ligoninė paskyrė patalpas operacinei įrengti. Darbo pradžioje iš Čikagos buvo atvežta įranga, kurios vertė - maždaug pusantro milijono dolerių.

Žinoma, vien įranga stebuklų nepadarytų. Operacines įrengus, iš Shriners ligoninės į Vilnių atvyko vyr. chirurgas dr. John P. Lubicky su keliais gydytojais ir medicinos sesėmis. Jie ėmėsi operuoti jau atrinktus vaikus. Stebėti šias operacijas buvo pakviesti vietiniai gydytojai, kurie vėliau patys pradėjo mažiau sudėtingas operacijas vykdyti. Tų operacijų dėka ne vienas vaikas, kuris vaikščioti negalėjo, jau vaikšto, nevaldžiusieji rankų - jomis jau naudojasi.

Vilniuje pradėtas darbas toliau plečiamas. Padedant Lithuanian Mercy Lift, nusiųsta įrangos ir medicininių reikmenų, kurių vertė - apytiksliai 4 mln. dolerių. Dr. J.P. Lubicky su pasirinktu personalu jau šešias savo atostogas Vilniuje praleido, nemokamai operuodamas vaikus. Jo dėka jau keli Lietuvos daktarai Shriners ligoninėje praktikavosi. Tai vis pagalba Lietuvai!

Redaktoriaus skiltis

PAPARČIO ŽIEDAS

Ir atsitik tu man, kad 24-asis "Dirvos" numeris pasirodo birželio 24-ąją - per pačias Jonines. Ši sena lietuvių tautos šventė, kartais dar vadinama Rasos, kupolių ir kitais labai romantiškais vardais, net iš pagonybės laikų atėjusi, visokiausiomis legendomis apipinta.

Sako, vieną vėlų vakarą keliavo namo gerokai nuvargęs senelis. Nors vasaros naktys - tokios šiltos ir šviesios, bet po ilgo sunkaus darbo jis vos kojas vilko. Ir štai, pamiškės takeliu traukiant, staiga viskas aplinkui neįsivaizduojamai pasikeitė. Pamatė keliautojas, kur pelkyno pakrašty nesuskaičiuojami lobiai paslėpti. Išvydo, kas žemės gelmėse darosi. Įdomiausios gamtos paslaptys jam atsivėrė. Naujų jėgų įgavęs, tuoj namus pasiekė. Bet kai, prieš žengdamas per slenkstį, kuklias, "namuose skaptuotas" klumpes iškratė, visi stebuklai akimirksniu pradingo. Tik tada suprato senelis, kad paparčio žiedo savininku netyčia buvo tapęs. Žvake pasišviesdamas, net keliais po kiemą ėjo, bet kur tu jį antrą kartą besurasi...

Buvo Lietuvoje laikas, kai kasmet Joninių naktį ant piliakalnių laužai liepsnodavo, muzikantai smagias polkutes ir suktinius grieždavo. Prieš vidurnaktį pasklisdavo jaunos poros to žiedelio ieškoti. Pasakojama, kad ne vieniems ir laimė yra nusišypsėjusi.

Dabar jau viskas labai pasikeitė. Nedaug kas bemoška ir tuos senoviškus ratelius, "ievaro tiltus", kadrilius bei kitokius gražius "tuncius tunciavoti". Garsiakalbiams "rokenrolus" ir "repus" plyšaujant, gal ne vienas žiedelis, net nespėjęs pražysti, nukrinta. Bet, sako, ir dabar jį kai kurie suranda. O kas netingi, tai Joninių rytą tokią nuostabią, aukso spinduliais išsidabinusią, virš rūkų padengtų pievų greitai kylančią saulelę pamato. Jei šį kartą ir nepa-

vyko paparčio žiedo išvysti, tai skirstosi jaunimas, nešdamas širdyje svajonę, kad kitamet būtinai suras.

Joninių proga tegu bus leista ir man kai kuriomis savo, gal ir labai naiviomis svajonėmis pasidalinti. Prisipažinsiu, kad važiauvau čia, gana didelių planus puoselėdamas. Tris uždavinius tikėjau si spręsti:

pirma, teikti kuo platesnes žinias teikti užsienyje gyvenantiems lietuviams apie dabartinę Lietuvą, o Lietuvai - apie išeiviją. Net geležinei uždangai sugriuvus, žinojimas vienų apie kitus tebėra labai nepilnas, o neretai - net klaidingas;

antra, apibendrinti milžiniškuose toliuose išsklaidytų lietuvių sukaupus kultūros lobius. Jokia paslaptis, kad likimo kažkur nublokštieji atranda savyje talentus, apie kuriuos įprastinėse sąlygose niekada nebūtų net pagalvoję. Kiek menininkų tarp Sibiro tremtinių išryškėjo! Kiek poetų, muzikų, dailininkų, išradėjų užjūriuose atsirado! Bet toji neišmatuojamos vertės kūryba Lietuvoje labai mažai težinoma;

trečia, supažindinti užsienyje gyvenančius lietuvius su tais dvasios lobiais, kuriuos tauta, nežiūrint okupacijos grandinių, sukaupė. Jokiu būdu negalima sutikti su rėksniais, kurie šaukia, esą didžioji dalis sovietiniais laikais sukurtų meno ir mokslo darbų jokios išliekamosios vertės neturi. Menkaverčių kūrinii visur pasitaiko, o juo labiau jų atsiranda, žiauriam okupaciniam režimui viešpatuojant. Tačiau yra ir kuo iš širdies pasididžiuoti. Ir Lietuva dabar gali (žinoma, ir privalo) suteikti labai didelę pagalbą tautiečiams, norintiems išlaikyti lietuviybę.

Štai ir turėjau svajonę, kad lietuvių tautinės minties laikraštis tokiems uždaviniams spręsti tikrai tinka. O kaip sekasi ją įgyvendinti, tai skaitytojai geriau mato.

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

daugiau galios turintį prezidentą, panašiai kaip Prancūzijoje.

• Šveicarijoje prarastas referendumas, kuriame buvo klausiama, ar nereikėtų uždrausti gaminti ir eksportuoti ginklus. Jame dalyvavusieji gana tvirtai atsakė: "Ne!" Referendume balsavo 1.2 mln. piliečių, iš kurių 77% pasisakė už ginklų biznį. Tik 23% pritarė pažiūrai, kad Šveicarija yra už daug ką kritikuo-tina, ypač už praeityje vykusią prekybą su nacistine Vokietija. Šveicarai gamina ne tik gerus laikrodžius, bet ir neblogus ginklus. Nutraukus jų gamybą, atsirastų daugiau bedarbių.

• Jungtinės Tautos dar šešiams mėnesiams pratęsė leidimą Irakui pardavinėti naftą ir už gautas pajamas pirkti gyventojams maistą.

• Rusijos vyriausybė stengiasi pagerinti santykius su Japonija. Susitarta, kad Rusijos karo laivas aplankys

japonų uostą. Tokio vizito nebuvo beveik 100 metų.

• Naujasis Britanijos parlamentas patvirtino įstatymą, kuris visiškai uždraus piliečiams turėti kišeninius ginklus. Šio įstatymo siekė neseniai išrinkta darbiečių vyriausybė.

• Irano parlamentas patvirtino (ratifikavo) tarptautinę cheminių ginklų uždraudimo sutartį. Šį dokumentą jau patvirtino apie 90 pasaulio valstybių, tarp jų ir JAV.

• Demokratiškai išrinkta Peru vyriausybė užsitarnavo daug priekaištų ir net pikty demonstracijų, nes prezidentas Alberto Fujimori, eidamas savo pareigas dažnai nusižengia demokratiniams taisyklėms ir griebiasi diktatoriškų metodų.

• Kinijoje mirė 73 metų paskutinio Kinijos imperatoriaus našlė.

• Šri Lankos saloje tamilų kilmės sukilėliai vėl

pradėjo puolimą. Mūšiuose žuvo 46 žmonės, o 75 sužeisti.

• Pasaulinėje rinkoje pakilo arbatos kaina dėl prasto jos derliaus Kenijoje. Daugiausia arbatos išaugina Indija. Daug jos sunaudoja anglai ir rusai.

• Bolivijoje demokratiškai prarastų rinkimų pirmąjį ratą laimėjo 1971-1978 metais buvęs diktatorius gen. Hugo Banzer.

• Vakarų valstybių aukštuoju atstovu Bosnijoje paskirtas ispanų diplomatas Carlos Vestendorp. Jis pakeis pasitraukiantį buvusį Švedijos ministrą pirmininką Carl Bildt.

• Libijos diktatorius Moammar Gadhafi pareiškė, kad jis perduotų du Libijos piliečius, kurie kaltinami, jog 1988 m. susprogdino Pan Am keleivinį lėktuvą. Tada žuvo 270 žmonių. Tačiau šiuos asmenis Libija perduotų ne Britanijai ir ne JAV.

DAINAVA... AMERIKOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

vienytis, apšaukiamas ramybės drumstėju ir gal net slaptingosios "Firmos" atstovu. Todėl ir traukiasi Lietuva, vis naujas nuolaidas sveitimiesiems darydama, savo kuklų turtelį švaistydama, tautos narius už svetimų sienų palikdama ir po platų, bet svetimą pasaulį barstydama.

Susitikęs su daugybe lietuvių, gyvenančių dabar Boston ir Chicago, Los Angeles ir Baltimore, skaitydamas laiškus iš tolimų Amerikos ir Kanados kampelių,

vis labiau įsitikinu, kad ne vienas iš jų pasakytų:

– Viešpatie, nereikia man tos Amerikos! Nereikia man jos "dangoraižių" ir "disneilendų", "holivudų" ir "losvegasų". Noriu tik savo Lietuvos, kurioje kiekvienas ramiai gražų darbą dirbtų, o po darbo, draugėn suėję, tartinai dainą užtrauktų. Tik kur ji dabar? Kur toji išvajo toji Lietuva, dėl kurios visą penkiasdešimt metų kankinasi ir kovota, kurios pasakišką paveikslą savo vaikams

kūrėme? Juk ne ta, iš kurios mums rėkia: "Gero apetito, ponai!" Juk ne ta, kuri pasityčiojamai klausia: "Ar gyvenote čia tris metus?" arba aiškina, kad nežinome, kiek kainuoja kilovatvalandė.

O kol negali jos atrasti, tai norisi tik kartu su nepakartojamu mūsų dainiumi Bernardu Brazdžioniu kartoti: "Šaukiu lietuvių burtis prie lietuvių"

(Bus daugiau)

Švietimo ir mokslo ministras (trečias iš kairės) su grupe LFB studijų ir poilsio savaitės dalyvių "Dainavos" stovykloje, prie paminklo Romui Kalantai J. Jasaičio nuotr.

SUSITIKIMAS TRAKUOSE VERČIA SUSIMĄSTYTI

Dr. Leonas Milčius

Birželio 12d. Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas prof. Vaidotas Antanaitis, LTS valdybos narys prof. Mečislovas Treinys, LTS sekretorius Rimantas Giliuskas ir šių eilučių autorius susitiko su Trakų miesto ir rajono visuomene. Kultūros namų Mažojoje salėje įvyko atviras, dalykiškas pokalbis. Svečiai ne tik supažindino susirinkusius su LTS veikla, jos požiūriu į dabartinius politinius įvykius, bet išklaušė ir susitikimo dalyvių kalbas.

me bei jų suformuota Vyriausybė.

Prof. V. Antanaitis papasakojo apie vis labiau plintantį naują visuomeninį judėjimą "Tautos santalka" ir apie rengiamą atvirą laišką LR Seimui ir Vyriausybei. Numatyta, kad šį laišką LTS Taryba turi galutinai patvirtinti birželio 28 d. Jame bus stengiamasi visiškai atvirai pasakyti, kuriais atvejais dabartinė Vyriausybė nevykdo duotų pažadų ir išduoda eilinių žmonių interesus stambiojo kapitalo naudai.

Prof. M. Treinys kalbėjo apie dabartinę žemės ūkio politiką, apie ūkio ateitį, Lietuvai įsijungus į Europos Sąjungos struktūras. Kalbėtojo nuomone, toks jungimasis galėtų būti realus ne anksčiau, kaip po 2005 metų.

Man teko aptarti praktinius ūkininkų ir kitų žemdirbių reikalus. Kalbėjau apie kuriamus agroservisus, apsirūpinimą žemės ūkio mašinomis, pastatais, statybinėmis medžiagomis. Be to, teko pa-

sidalinti mintimis apie tai, kaip dirba Kauno rajono tautininkai, papasakoti apie bandymus užmegzti glaudesnius ryšius su Amerikos Lietuvių Tautine sąjunga. Paaiškėjo, kad gyvenimiškieji praktiniai klausimai žmonėms yra patys įdomiausi.

Susirinkusieji trakiečiai skundėsi, kad prie seniūnijų įkurtiems agroservisams valstybė neskiria jokios paramos. Todėl jie arba bankrutuoja, arba yra priversti labai smarkiai pakelti teikiamų paslaugų kainas. Tačiau tokiu atveju jomis negali pasinaudoti eiliniai sklypininkai, kurių dabar Lietuvoje yra apie 340 tūkstančių. Žmonės sakė, kad valdžios parama, duodant vieną kitą šimtą litų už superkamą pieną, mėsą arba žemdirbių perkamą sėklą bei veislinius gyvulius neduoda tų rezultatų, kurių iš jos buvo tikimasi. Tai yra tik pinigų išmetimas.

Trakiečiai nurodė, kad net jų valstybiniame parke beatodairiškai kertami miš-

kai. Dangstantis būtinumu iškirsti sausuosius, kertami net sveikiausi ąžuolai.

Susitikime dalyvavusi gydytoja kalbėjo, kad dabartinė sveikatos apsaugos reforma yra tik akių dūmimas. Medikų atlyginimai yra tiesiog elgetiški. Ji netiki, kad dabartinis sveikatos ministras sugebės ką nors protingai su tvarkyti.

Susitikimo metu taip pat buvo pasakyta, kad dalis žmonių vėl, kaip ir sovietiniais laikais ima bijoti viešai

reikšti savo nuomonę, o juo labiau ką nors nepritariamai pasakyti apie valdžios daromas nesąmones. Tik todėl organizuotą susitikimą neatėjo nė vienas pedagogas.

Ilgas atviras pokalbis dar kartą parodė, kad LTS pasirinko teisingą kelią: kalbėti paprastai ir aiškiai apie pačius paprasčiausius dalykus, padrąsinti žmones. Būtinai paaiškinti, kad galima tvarkytis geriau bei parodyti, jog yra žmonių, kurie nesibodi gilintis į jų kasdienybę.

MINISTRAS Z. ZINKEVIČIUS ČIKAGOJE

Lietuvių fronto bičiulių Čikagos skyriaus kvietimu, birželio 6-8 dienomis lankėsi Švietimo ir mokslo ministras akad. Z. Zinkevičius. Nors jis jau seniai buvo mums žinomas, kaip vienas iš žymiausių lituanistų, parašęs apie 1000 mokslinių straipsnių ir apie 20 knygų. Bet mūsų tarpe jo vardas plačiausiai nuskambėjo, kuomet jis viešai pareiškė, kad Lietuvos valstybinėse tautinių mažumų mokyklose turi būti dėstoma ir valstybinė kalba. Mums, atrodo, kad taip turi būti savaime. Tačiau tuo jo pasisakymu pasipiktino ne tik lenkų šovinistai, bet ir kai kurie lietuviai. Tie, kurie dar tebeturi baudžiauninkų mąstyseną.

Birželio 7 d. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje, vyko konferencija "Krikščioniškos minties pasireiškimas politikoje", kurioje dalyvavo 20 pranešėjų. Tik, žinoma, visų dėmesio centre buvo prof. Z. Zinkevičiaus pranešimas. Konferenciją pradėjo ir keliomis suglaustomis mintimis jos tikslus nušvietė dr. P. Kisieliū. Prof. Z. Zinkevičius dar nebuvo atvykęs. Pastebėjau, kad priekyje sėdintieji vis žvalgėsi į duris. Pasakui Marija Remienė pakilo ir išėjo, tačiau netrukus sugrįžo kartu su profesoriumi. Jiems į galeriją įėjus, visi konferencijos dalyviai atsistojo ir gausiu plojimu mielą svečių pasitiko.

Prasidėjus popietinei sesijai, netrukus ir prof. Z. Zinkevičiaus eilė atėjo. Bandyčiau pagrindines jo mintis perduoti. Pasisveikinęs ir trumpu žodžiu prisistatęs, jis pradėjo: "Kuomet buvau šioms pareigoms pakviestas, tai mano pagrindinis tikslas buvo, kad lietuviškos mokyklos taptų tautiškomis. Iki šiol jose tautiškumo visai nebuvo. Mokyklų užduotis yra ne tik išmokyti, bet ir išauklėti susipratusius piliečius. O lenkiškose mokyklose turėtų būti mokoma ir valstybinė kalba. Bet lenkai supyko ne dėl to, ką pasakiau, o dėl to, ką

anksčiau buvau parašęs, būtent, knygą "Pietryčių Lietuvos praeitis ir dabartis (pavadinimą rašau iš atminties J. Ž.)". Joje smulkiai aprašyti miesteliai, kaimai ir jų lenkėjimo eiga, aprašyta apie tai kaip lietuviški kaimai "lenkiškais" pavirto. Tos knygos jie neužmiršo ir negalėjo dovanoti.

Žinome, kad mokyklų sistemoje daug ką reikėtų keisti. Bet viskas turi būti daroma palaipsniui. Mokytojai yra dar sovietinio auklėjimo. Praeis gana daug laiko, kol bus parengti nauji mokytojai. Taip pat yra ir labai blogi vadovėliai. Net vadovėliai, kurie išleisti vos prieš 4 metus, yra dar beveik sovietiniai. O naujus parengti reikia ne tik pinigų, bet ir kitų autorių. Švietimo reikalai buvo tokioje blogoje padėtyje, kad galima tik palaipsniui tvarkyti ir gerinti. Dabar mokyklose vyksta egzaminai. Po daugelio metų tai bus pirmieji egzaminai, kurių temos nebus turguose pardavinėjamos. Iki šiol turguje kas norėjo, galėjo nusipirkti temas ir iš anksto žinoti, kokie klausimai ar temos bus duodamos. O šiemet jų turguje nebus!

Norint pakelti mokslo lygį, reikia pakelti ir mokytojų autoritetą. Koks dabar gali būti jų autoritetas, kuomet jų atlyginimas beveik toks pat, kaip valytojų? Numatyta mokytojų atlyginimus dar šią vasarą pakelti. Dabar, pradėjus mokesčius geriau surinkti, atsirado ir švietimui papildomų lėšų. Iškilas klausimas, ar tuos pinigus – po keliolika litų – išdalyti mokytojams, kurių yra dešimtys tūkstančių, ar juos paskirti mokslininkams, kurių yra žymiai mažiau ir tuo sulaikyti "smegenų nutekėjimą" į užsienius. O kitas žingsnis bus pakelti ir mokytojų atlyginimus".

Šiame rašinyje yra per mažai vietos, kad būtų galima visas jo mintis aprėpti. Manau, kad teks prie jų dar vėliau sugrįžti.

Juozas Zygas

Pasitinkant skautų vasarą **LIETUTIS LYJA, BALUTĖS TEŠKA...**

Gerardas Juškėnas

Greta Augytė duoda jaunesn. skautės įžodį

Skamba skautų daina

Skautų iškylos dalyviai Giraitėje

Sesė Virginija pasakoja

Kiekvieną pavasarį mūsų skautės ir skautai gamtoje užbaigia žiemos veiklos sezoną. Neišbaidė jų ir lietingas šio pavasario oras. Birželio 2 d. į Paupio giraitę, esančią North Chagrin Metropark draustinyje, vėl suvažiuo balsingo skautiškojo jaunimo būriai. Ir šį kartą lietutis, vis laistęs iš pilkųjų debesų, nesumažino jų jaunatviško džiaugsmo ir energijos.

Iškyla prasidėjo grupių uždaviniais gamtoje. Vieni skraidino "lėkštes", kiti vikriai svaidė sviedinuką ratelyje, o mažyliai gavo uždavinį surasti akmenuką, lapą, šakelę, sėklą, ką nors balto ir juodo ir t.t. – net 14 atskirų radinių. Iš užsiėmimų visi švilpuku buvo sukviešti į sueigą prie "Ažuolo" pastogės.

Į apskritimą įnešus vėliavą, Giraitės pušų viršūnėmis nuaidėjo Lietuvos valstybės himnas – V. Kudirkos "Tautiškoji giesmė". Tuntų įsaky muose buvo pranešta apie jų veiklos pasiekimus.

"Neringos" skaučių tunte prityrusiomis sk. kandidatėmis tapo Simona Augytė, Nida Degėsytė, Lina Gudėnaitė ir Saulutė Tamošiūnaitė. Nustebino mus jaunesniųjų skaučių veržlumas, igyjant specialybes: aštuonioms suteiktos artistės ir mažo vaiko draugės specialybė, septynioms – šeimininkės specialybė, šešios užsitarnavo tautinį ženklą ir joms suteikta žaidėjos specialybė. Nijolė Pollock tapo jaunesn. skaute kandidatė.

Nė vienos sueigos ne-

praleido sesės: Neris Klimaitė, Janina Klimaitė, Nida Hallal, Vaiva Bučmytė ir Teresė Paškonytė. Už stropumą, lankant sueigas, pagirtos: Laura Tuljak, Adi Taraškaitė, Kristina Paškonytė, Lina Beržinskaitė ir Greta Augytė. Tuntininkės dėkingos tunto vadijos narėms, dvasios vadovui kun. G. Kijauskui, S.J. ir už "Neringos" tunto garšinimą spaudoje nuotraukomis ir rašiniais – v.s. VI. Bacevičiui ir v.s. G. Juškėnui. Prie vėliavos įžodį davė Greta Augytė.

Pilėnų skautų tuntas džiaugėsi LSB Vyriausiojo skautininko įsakyme išvardintais broliais. Garbės ženklais apdovanoti: Pažangumo žymeniu – prit. skautas Mikas Rukšėnas ir prit. sk. Matas Tamošiūnas; Vėliavos žymeniu – sk. vytis v.sl. Tomas Beržinskas ir Tėvynės sūnaus žymeniu – ps. Andrius Belzinskas. Kandidatas Algis Aukštuolis baigia 3-jo patyrimo laipsnio programą. Vilkiukų pirmojo patyrimo laipsnio egzaminus išlaikė: Vėjas Belzinskas, Erikas Gudėnas ir Andrius Stankus.

Po iškilmingos sueigos "Ažuolo" pastogėje visi skaniai pasivaišino suneštais užkandžiais. Lauželį (prie uždegtų žvakučių!) pravedė sktn. fil. Virginija Rubinski. Malonu buvo klausytis jaunatviškų dainų! Ačiū v.s. Viliui Bražėnui. Mes dar nepamiršome jo sukurtų dainų Tėvynėje ir čia – už jūrių marių. Dėkui "Neringos" ir "Pilėnų" tuntų vadovams už tą mielą pavakarį gamtoje, kai net lietutis nepajėgė sustabdyti skautiškų dainų ir išsklaidyti jų šypsenų.

G. Juškėno nuotr.

PRADŽIOJE BUVO LIETUVIŠKAS ŽODIS

(Poeto Bernardo Brazdžionio pasisakymas
per Lietuvos televiziją gegužės 27 d.)

1989 metų "Poezijos pavasario" laureatas Bernardas
Brazdžionis ir Aldona Brazdžionienė. E. Katino nuotr.

Tik prieš trejetą dienų atvykom su žmona į Lietuvą, į Kauną. Buvome labai šiltai, nors oras ir šaltokas, sutikti giminių, artimųjų ir kolegų, priešaky su rašytojų pirmininku Valentinu Sventicku, artimiau susipažintu ir kolegiskiškai palankiu nuo 90-ojo gimtadienio minėjimo Los Angeles mieste. Kaune bematant patekau į kauniškių rašytojų skyriaus rūpestingo pirmininko Petro Palilionio globą.

Apskritai artimi bičiuliai, kaimynai, meno žmonės ir lankytojai bei sveikintojai nedavė nė atsikvėpti. Nuoširdumas liejosi per kraštus. Susidarė visai priešingas išpūdis žmonių, kokius galima įsivaizduoti iš spaudos. Sekmadienį religinio pobūdžio ir pamaldų laidos televizijoje bei asmeniškai dalyvavimas Prisikėlimo parapijos laikinojoje bažnyčioje, sausakimšai prisirinkusioje, padarė nepaprastai gilų ir jaudinantį išpūdį.

Nemanau, kad tai tik to momento reiškinys. Jis nustelbė susidarytą vaizdą iš spaudos, kuri savąja informacija apima visą margąjį gyvenimą: ne tik šventadienius, šventes ir iškilmes, bet paliečia ir kasdienybės žaizdas, norėdama padėti žmonėms jų atsikratyti.

Permainų laikotarpis labai sunkus ne vien tik Lie-

tuvai, pereinant iš vienos sistemos į kitą. Kitur jis daug sunkesnis, dažnai net skaudus ir kruvinas.

Visi matome, kaip daug ko trūksta, ko jokia valdžia negali mums duoti, o patys turime pasirūpinti. Bendrai imant, visų pirma reikia atstatyti etikos principų reikšmę ir supratimą tiek aukštųjų pareigūnų, tiek eilinių piliečių savitarpio bendravime ir elgesyje. Reikia švariai išskalbtį ir ant tvoros padžiauti visus sovietinės moralės principus ir įpročius, kurie kaip nešvarūs apatiniai vis dar slepiami nuo visuomenės akių. Juk teisėtvarkos institucijos vis dar nepajėgia sutramdyti įsisūbavusių nusikaltėlių ir gal net organizuoto teroro. (Sakau iš spaudos faktų susidarytą nuomonę). Gal reiktų skelbti daugiau ne įvairių linksmybių, festivalių, bet sąžinės švaros savaitę?

Dovanokite, kad nukrypau nuo man artimiausios temos, nuo literatūros, apie kurią aš turėčiau pirmiausia ir plačiausia kalbėti.

"Laikantis senamadiško požiūrio, tikiu, jog literatūrai reiktų daugiau kreipti dėmesio į savo laiko problemas. Autorius privalo rašyti išitikinėjęs, jog tai, ką rašo gali padėti kitiems tapti nors kiek laisvesniais, jautresniais, išvalgesniais [...], kad jų darbas turi padėti apmalšinti

smurtą, mažinti neteisybę, pagelbėti laisvei".

Pastaroji pastraipa ne mano. Ją pacitavau iš "Literatūros ir meno" naujausiame numeryje atspausdinto man negirdėto autoriaus angliškai parašyto straipsnio "Literatūros išipareigojimas".

Autorius, atrodo, labai gerai pažįsta pokario meto literatūros situaciją. Ne tik mato, bet ir žino jos problemas. Sako, kad ir pats "per dažnai klydęs ir matęs, kaip klydo daugelis rašytojų, kuriais žavėjėsis. Net savo raštais talkinęs melui ir valstybiniais nusikaltimams, kad galėtų ir toliau save apgaudinėti".

Jis sako, kad tarp daugelio kitų privalumų ir uždavinių literatūra turi "ne tik linksmini", bet išismelkti į gyvenimą, aiškinti istorijos paslaptis, kaip kad darė savo geriausiais laikais. "Tai vienintelis kelias, kuriuo eidamas rašytojas gali padėti savo amžininkams ir ištraukti literatūrą iš tos nelemties būsenos, kuriai ji, kaip kartais atrodo, yra pasmerkta". Ar nematyti, kaip šie žodžiai (ir daugelis kitų jo rašinio minčių) tinka beveik 100% ir mūsų literatūriniam gyvenimui ir mūsų vis dar kažko lūkuriojantiems rašytojams?

Po daugiau negu 50-ties metų egzilės esu grįžęs į tėvynę, į Lietuvą. Esu nebe "išeivijos poetas", nebe "atplaisa nuo tautos kamieno", nebe "tėvynės (žinoma, "didžiosios") išdavikas" ir nenoriu tartum iš šalies ką nors už ką nors kaltinti ar bent pamokslauti. Manau, kad ne vienas pats to Marijos Vargaso Zlosos citatose (kaip ir visam rašinyje, kuris Vyt. Rubavičiaus vertime prieinamas visiems) galėtų kai ką ir sau prisitaikyti.

Mums, vyresniųjų kartų rašytojams (žinoma, ir skaitytojams) apėmė siaubas išgirdus, kai Dievas, religija,

dora, patriotika imta paversti keiksmazodžiais. Juk kas neatsimena (kaip sakoma Senajame Testamente) – "Pradžioje buvo žodis, ir žodis buvo pas Dievą". Ir buvo lietuviškas žodis, kurį į knygą įrašė pastorius Martynas Mažvydas prieš keturis su puse šimto metų. Jis buvo šventas ir tyras, kaip ką tik iš Dievo burnos išėjęs. Jis skelbė Dievo karalystę žemėje ir nešė žmogui šventų Sakramentų prasmę ir grožį bei prakilnybę.

Kiek kas norėjo jį amžių amžiais nutildyti, nenutildė. Kiek stengėsi kardu sukapti ir palaidoti – nenuždė ir nepalaidojo. Kiek įtūžio išliejo vokiečių kariaunos ir rusų carai su savo muravjovais – nieko nelaimėjo. Kiek dėjo pastangų melu, klasta suteršti – nesuteršė. Jis išliko tautosakoje ir liaudies dainose skaistus ir grynas, jis išliko vyskupų Baranausko ir Va-

lančiaus, Maironio kūryboje taurus ir galingas, jis išliko Jono Aisčio, Antano Vaičiūnaičio kūryboje modernus ir valingas.

Šiomet, švęsdami rašyto lietuviško žodžio puspenktą šimto metų sukaktį, minime jį mokslo auditorijose, minime šventėse ir kasdienybėje, kai norime jį pagerbti, kaip niekad nebuvo su pagarbą ištartas. Pasidžiaugti, kad jis išaugo į mokslo litetūros, poezijos, dainos meno didybės įrankį, duodamas galimybę jo raiškos stebuklą atsistoti kartu su kitų kultūrinių tautų žodžiu, gyvas ne tik savo archajinės prokalbės istorijos garbe, bet ir modernųjų amžių reiškinium.

Tenebūna užterštas jo šviesumas jokiomis blevygomis bei nešvankiais taršalais, te visa tai nesužeidžia jo prasmės ir teneužtemdo iškilmingų minėjimų džiaugsmo.

TRISDEŠIMT PENKTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,
skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1997 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridėdama užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė ir Švietimo ir mokslo ministras Zigmantas Zinkevičius per susitikimą Lemonte

**AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINĖS SAJUNGOS
LOS ANGELES
SKYRIAUS
VASAROS RENGINIŲ
KALENDORIUS**

• **LIEPOS 6 d.,** Tautiniuose Namuose – Martyno Mažvydo "Katekizmo" 450 metų minėjimas

• **RUGPJŪČIO 10 d.,** Tautiniuose Namuose – Gegužinė po stogu

• **RUGSĖJO 7 d.,** Šv. Kazimiero parapijos salėje – Tautos šventė

DR. ANTANAS BUTKUS ATSISVEIKINO

Dievo Motinos parapijos kavinėje po Mišių atsisveikinome su Dr. Butkum. LB Cleveland, OH valdyba įteikė menišką, dailininko Algirdo Muliolio padėką – garbės pažymėjimą. Priedu savo pasisakymą:

Dr. Butkaus išlydėjimas

Mieli Cleveland'o lietuviai, ačiū, kad susirinkote šiandieną pagerbti ir bičiuliškai išlydėti mūsų Cleveland lietuviškojo telkinio bendruomenės sūnų – Dr. Antaną Butkų, kuris tiek daug darbo valandų atidavė mūsų visuomenės labui.

Liūdna, kad jį prarandam, bet kartu didžiuojamės ir džiaugiamės, kad tiek metų jis dalyvavo mūsų veikloje, skatino mūsų bendruomenės aktyvumą nuo 1962 m., kai atkeliavo iš Naujosios Zelandijos į Cleveland, OH.

Galiu pridurti iš savo patirties, kad jis mums, tuomet dar jaunimui, ypač dalyvaujantiems studentų korporacijoje Neo-Lithuania buvo kaip tėvas. Pats būdamas jaunas, dinamiškas, savo guviu protu sukeldavo mumyse

Dr. Viktoras Stankus

smalsumą žinioms, mokslui, naujiems sprendimams. Jis toks ir liko, kai mes jau pažėgėję, dirbome su juo valdyboje, įvairiuose lietuviams svarbiuose darbuose.

O tų darbų dr. A. Butkui buvo daug: tai dvi kadenčios pirmininku Bendruomenės Krašto valdyboje, šokių šventės surengimas Cleveland'e, Cleveland Lietuvių sodybos įsteigimas, sunkūs kelias su OSI. Ir visur buvo jaučiamas tas Lietuvos laisvės darbų stumimas priekin.

Ir žinoma dr. A. Butkus sumaniai panaudojo savo – tyrimų laboratorijos direktoriaus – poziciją, siekdamas padėti pavergtai Lietuvai tobulėti medicinos srityje.

Kai kurie išsitarė, kad jis esąs "kontraversinis", nes siunčia medicinos knygas į Lietuvą, važiuoja skaityti paskaitų, nupirko ir savo lėšomis nuvežė tikrai brangų specialų kompiuterį Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutui Vilniuje. A. Butkus skaitė daug paskaitų tame institute ir Kauno Medicinos akademijoje, sutelkė

lėšas, už kurias buvo nupirtas dujų chromatografas.

Žinoma, tiek ši veikla, tiek ir jo Cleveland Clinic atliktų tyrimų rezultatai padėjo tobulinti širdies mokslo žinias Kardiologijos skyriuje, Kaune. Dr. Butkus buvo riebiųjų rūgščių, prostaglandinų, lipidų tyrimo vadovas – vienas iš arteriosklerozės proceso susekėjų. Jis buvo pradininkas, iškėlęs mintį apie junginius, sukeliančius senėjimą.

Dr. A. Butkus sudarė galimybę grupei Lietuvos gydytojų stažuotis Cleveland Clinic, įdarbino ten ir vietinius Cleveland lietuvius.

Bet itin giliai dr. Butkus mus paveikė savo reportažais "Dirvai" iš Lietuvos apie 1991 metų sausio 11-13-osios įvykius. Jo – gyvo liudininko aprašymai apie tai, kaip Lietuva drąsiai vėl žengia į laisvę, įeina į mūsų istorijos lobyną.

Žinome, kad amerikiečių patarlė sako: riedantis akmenėlis samanomams neapauga. Tai taip panašiai, priverstas okupantų, ir dr. A. Butkus išriedėjo iš savo mylimos Lietuvos į tolimą Naująją Zelandiją, o vėliau – į Ameriką. Dabar jis grįžta į savo tėvynę, "kur bakūžė samanota", kad įleistų šaknis vėl tėvų žemėje. Linkime jam viso geriausio!

Dr. A. Butkų taip pat sveikino klebonas Gediminas Kijauskas, konsulė Ingrida Bublienė. Visi, buvę salėje, sugiedojo ilgiausių ir sveikiausių metų.

Ponia dr. Birutė Butkienė šeimos vardu padėkojo Cleveland, OH lietuviams už gražų atsisveikinimą ir prašė jų neužmiršti, aplankyti Vilniuje Žirgo gatvėje, kur visiems užteks vietos.

Dr. A. Butkaus išleistuvės. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, LB apylinkės kopirm. dr. V. Stankus, Rūta Butkutė-Marinio, LR Garbės konsulė I. Bublienė, dr. A. Butkus, LB apylinkės kopirm. Ada Stungienė, dr. B. Butkuvienė V.Bacevičiaus nuotr.

IŠVYKO Į LIETUVĄ

Atsisveikinimas su Adolfu ir Jadvyga Damušiais, išvykstančiais gyventi į Lietuvą. V.Bacevičiaus nuotraukoje (iš kairės): dr. A.Čepulis, dr. A.Damušis, R.Čepulienė, R.Čepulis ir J.Damušienė V.Bacevičiaus nuotr.

IX PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESAS (Liepos 18-27 d.)

Jau eina į pabaigą pasakutiniai pasiruošimai IX Pasaulio Lietuvių Kongresui. Ruošos komiteto nariai dar sykį kviečia visus lietuvius atvykti ir prisidėti. Kongreso šūkis: "Lietuviška prigimtis atidaro pasaulio duris!" Kongreso pradžią pažymės organizacijų mugė, kuri supažindins jaunimą su lietuviškomis politinėmis, socialinėmis ir profesinėmis organizacijomis.

Per tą savaitę vyks studijų dienos. Jų dalyviai prisidės prie kultūrinių būrelių ir ekskursijų. Stovyklos programa – lietuvių papročių ir tradicijų pamokos, sportas, žaidimai, pliažo olimpiada, laužas ir ekskursija į Bostoną – sujungs visus narius.

Kongreso iškilmingas užbaigimas vyks šeštadienį, liepos 26-ąją per uždarymo banketą, kuris vyks "Tara Hyannis Hotel and Resort".

Savaitgalio dalyviai

Tiems, kurie negali atvykti visai savaitei, siūlome dalyvauti savaitgalio renginiuose, liepos 25-27 dienomis ir bankete, kuris įvyks liepos 26-tą. Jums siūlomas kambarys, transportas ir įėjimas į visus penktadienio, šeštadienio ir sekmadienio renginius: Cape Code paplūdimio "olimpinės žaidynės", laužą ir uždarymo banketą.

Banketas

Banketas, vakarienė ir

orkestro muzika su šokiais, įvyks Tara Hyannis Hotel and Resort, Hyannis, MA. Bilietai siūlomi visai plačiai lietuvių bendruomenei. Entuziastiškai kviečiame dalyvauti visus. Banketo bilietas – \$45 vienam asmeniui arba \$400 už 10 vietų stalą. Banketo bilietus užsakykite pas Žarą Bielkus tel. 617-731-2269.

Kongreso ir savaitgalio registracija

Kaina kongreso dalyviams – \$700, atstovams – \$550, savaitgalio dalyviams – \$195. Dėl registracijos anketų ir papildomos informacijos galima kreiptis į Tomą Matusaitį ir Vidą Marijošių tel. 516-358-6103 arba elektroniniu paštu:

pljk@earthlink.net arba web puslapyje –www.earthlink.net/~pljk

Kelionės informacija

Visiems bus suteiktas transportas atvykti iš Logan tarptautinio oro uosto Bostone penktadienį, 18 d., vakare ir šeštadienį – iki 12 val. po pietų. Taip pat bus suteiktas transportas nuvykti į oro uostą sekmadienį, liepos 27 d. Patogumo dėlei pageidautina užsisakyti lėktuvo bilietus atitinkamai valandai. Jei ketinate atvykti autobusu, traukiniu ar automobiliu ir turite klausimų – skambinkite Žarai ar Laisvydai Bielkus tel. 617-731-2669.

PAMINĖJOME LIŪDNAJĄ BIRŽELĮ

Algis Pautienis

Jau aštuonioliktus metus iš eilės Cleveland, OH lietuviai kartu su latviais ir estais paminėjo tragiškus 1941 metų birželio įvykius ekumeninėmis pamaldomis už sovietinio režimo nužudytus bei ištremtuosius Baltijos kraštų žmones. Daug ištremtųjų į Sibirą žuvo.

Ankstyvesniais metais šie minėjimai būdavo gana dideli renginiai su pamaldomis, susirinkimais, demonstracijomis ir t.t. Atkūrus Baltijos valstybių nepriklausomybę, apsiribojame tik pamaldomis.

Šiemetinis paminėjimas įvyko sekmadienį, birželio 15 d. Latvių evangelikų liuteronų bažnyčioje, Lakewood, Ohio. Pamaldas anglų, lietuvių, latvių ir estų kalbomis laikė mūsų klebonai – kun. J.

Bacevičius ir G. Kijauskas ir latvių bei estų dvasiškiai. Pamaldų metu giedojo Jungtinis Cleveland'o latvių choras, kuriam vadovauja A. Udris ir L. Zemesarajs. Pamaldos baigtos dvasiškių palaiminimais. Choras kartu su dalyvavusiais pamaldose ypač iškilingai sugiedojo JAV ir Baltijos valstybių himnus. Visiems sustojus, išneštos valstybinės ir Baltiečių komiteto vėliavos.

Po pamaldų Latvių parapijos moterų komitetas pakvietė visus apžiūrėti parodėlę, skirtą tragiškų įvykių suakcentuoti ir pasivaišinti parapijos salėje.

Minėjime, kurį surengė Cleveland, OH Baltiečių komitetas, dalyvavo apie 170-180 asmenų.

DAR VIENAI LIETUVIŠKOS OPEROS ŽVAIGŽDEI UŽGĖSUS

Jonas Daugėla

Vos tik anuo metu atstaučius lietuvių tautos valstybinę nepriklausomybę, daugiausia mūsų legendinio dainiaus Kipro Petrausko pastangomis buvo sukurta Lietuvos opera. Be tuo metu jau žinomų solistų į operos chorą susibūrė grupė jaunesniųjų balsingų dainos mėgėjų. Vėliau iš jų irgi atsirado naujų, iškilių solistų. Operos orkestre jaunesnieji muzikai galėjo ugdyti savo talentus. Taip sutelktinėmis to meto dainos ir muzikos mėgėjų jėgomis buvo sukurta dar viena svarbi mūsų kultūrinio gyvenimo apraška. Lietuvos opera ne tik puoselėjo mūsų kultūrinio gyvenimo pažangą, bet taip pat ir labai daug prisidėjo, kad trumpu laiku mūsų – žemdirbių tauta būtų pilnateise nare priimta į Vakarų Europos civilizuotų tautų šeimą.

Per du dešimtmečius operoje iškilo daug talentingų solistų. Ir jeigu vyrų eilėse pirmavo K. Petrauskas, tai kitos solistės neturėtų užsigauti, jeigu aš pasakysiu, kad iš jų iškiliausia buvo Vincė Jonuškaitė-Zaunienė-Leskaitienė.

Ji buvo gimusi 1902 metų sausio 22 d. Subačiuje. Nors mūsų laikais Subačius priklausė Panevėžio apskrčiai, bet miestelis buvo arčiau Kupiškio ir priklausė šiai apylinkėi. O kupiškėnai tiek

anais laikais, o taip pat ir šiandien yra pagarsėję savo dainomis ir dainininkais. Kupiškio apylinkės kaimuose slypi neišsemiami liaudies meno turtai. Mūsų muzikai ne vieną jų dainą yra harmonizavę ir pritaikę dainuoti chorams. Kai kurie chorai nevengia scenoje jas padainuoti savita kupiškėnų tarpe.

Vincės motulė, iš prigimties apdovanota skambiu balsu, visoje apylinkėje buvo žinoma dainininkė. Ji lankydavosi apylinkės kaimuose ir iš senų žmonių užrašydavo senoviškas liaudies dainas. Ji pati jas ir dainuodavo. Tad ir savo dukrą Vincę nuo pat vaikystės pratino dainuoti ir išmokė tų senoviškų dainų. Vincė jų per visą gyvenimą neužmiršo ir noriai jas padainuodavo svečiams šeimyniniuose subuvimuose.

Pirmojo karo audroms siaučiant, Vincė buvo priversta pasitraukti į Rusijos gilumą. Bet vos tik karui pasibaigus, ji vėl sugrįžo į savo gimtąją Subačių. Grįžusi dirbo pradžios mokykloje (ši mokykla šiandien yra pavadinta jos vardu). Vėliau ji gavo darbą Žemės ūkio ministerijoje ir persikėlė gyventi į Kauną.

M. Petrauskas pakvietė

ją dainuoti Vaidilutės vaidmenį "Birutės" operoje. Muzikai tuojau pastebėjo jos puikų mecosoprano balsą ir sudarė sąlygas išvykti pasitobulinti į svečias šalis. Operos meną ji studijavo Berlyne, o vėliau dar ir Milane. Visi mokytojai ir muzikai gyrė jos balsą ir vaidybinius sugebėjimus. Jie jai ir išpranašavo šviesią operos solistės ateitį.

Kauno Valstybinėje operoje savo pirmajam pasirodymui ji pasirinko Polinos vaidmenį "Pikų Damoje". Šiuo savo pirmuoju pasirodymu ji užkariavo žiūrovų dėmesį ir buvo labai gerai įvertinta operos dirigentų ir vadovų. Ir nuo to laiko per visus du dešimtmečius ji buvo pagrindinė mecosoprano balso reikalaujančių operų atlikėja. Iš viso per šį laikotarpį ji yra paruošusi kelias dešimtis įvairių kompozitorių sukurto vaidmenų. Visi jos pasirodymai susilaukė išimtinai gerų muzikos kritikų įvertinimų.

Veik visi operos meno mėgėjai būdavo nuomonės, kad ji geriausiai pasirodydavo, dainuodama Carmen to paties vardo G. Bizet operoje. Tačiau mano atmintyje la-

biausiai yra įsirežusi jos sukurta Dalila Saint Sens "Dalilos ir Samsono" operoje. Šioje operoje ne tik visa savo dramatiška jėga suskambėdavo galingas Vincės mecosopranas, bet ir išryškėdavo jos igimti sceniniai gabumai bei žiūrovą įtikinanti vaidyba. O ypatingai atmintyje yra užsilikę puikūs duetai.

V. Jonuškaitė yra labai daug prisidėjusi, garsindama Lietuvos vardą visoje Vakarų Europoje. Jos vyras buvo vienas žymiausių diplomatų – buvęs užsienio reikalų ministras Dovas Zaunius. Netenka abejoti, kad jo asmeniniai ryšiai su aukštaisiais kitų šalių valdžios parteigūnais ir pažintys su šių šalių menininkais nemažai prisidėjo, kad ji galėjo pasirodyti Talino, Rygos, Prahos, Paryžiaus, Buenos Aires ir kt. pasaulinio masto teatruose. Be to, jos koncertai buvo mėgiami skandinavų šalyse. Tad solo rečitaliai yra buvę Stokholme, Kopenhagoje ir Oslo. Visi šie jos pasirodymai susilaukė išskirtinai gražių įvertinimų pasaulio spaudoje. Tuo pačiu buvo garsinamas ir mūsų tėvų žemės vardas.

Vincė nuo pat jaunystės buvo gaivališkai pamilusi mūsų liaudies dainas. Ji norėjo šią meilę įdiegti ir visų mūsų viengėnčių širdyse.

Šiam reikalui ji vasaros atostogų metu ruošdavo savo koncertus mūsų miestuose ir miesteliuose. Dažnai drauge su ja keliaudavo ir muzikas V. Jakubėnas. Jų atvykimai buvo visada laukiami ir sudarydavo apylinkėje šventišką nuotaiką. Koncertus ji pradėdavo kupiškėnų dainomis. Niekada neužmiršdavo klausytojams priminti, kad šias dainas užrašė dar anais laikais jos motutė. Ji ir dainuoja jas taip, kaip vaikystėje buvo motutės išmokyta.

Sudundėjęs Rytuose bolševikų patrankoms, V. Jonuškaitė drauge su būriu kitų mūsų žymiųjų menininkų patraukė į Vakarus. Gyveno Vokietijoje, o vėliau Amerikoje. Šioje didžiųjų laisvių šalyje ji 1997 m. gegužės 18 d. ir užbaigė savo turiningo gyvenimo dienas. Svečiose šalyse mūsų menininkams, o ypatingai dainininkams, nebuvo jokių sąlygų parodyti savo igimtus talentus ir juos pristatyti gyvenamajai aplinkai. Tad ir V. Jonuškaitei teko pasitenkinti tik keliais koncertais mūsų lietuviškajai visuomenei.

V. Jonuškaitė pasižymėjo aukšta dvasine kultūra ir aštriu mąstymu. Savo turiningą asmenybę ji ugdė ir brandino ateitininkų pasaulėžiūroje. Bet kur nublokšta, ji

(Nukelta į 9 psl.)

Atsisveikinimo su a.a. V. Jonuškaite-Zauniene žodį taria LR Generalinis Garbės konsulas Vytautas Čekanauskas

Alfonso Tumo nuotr.

Prie velionės karsto stovi jos vaikai Dovas Zaunius

Alfonso Tumo nuotr.

A. † A.

Dipl. inž. KĘSTUČIUI
BISKIUI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai dr. MEILUTEI, dukrai INDREI, sūnums ARUI ir TAURUI, broliui GEDIMINUI, brolienei dr. BIRUTEI ir jų dukrai GAILEI

Ramunė, Gintautas, Darius ir Linas Vitkai
Laima ir Algis Jurkūnai

A. † A.

inž. KĘSTUČIUI BISKIUI

mūsų mielam bičiuliui netikėtai mirus, Velionio žmoną Dr. MEILUTĘ, dukrą INDRĘ, sūnus TAURĄ ir ARĄ, brolių GEDIMINĄ, jo žmoną dr. BIRUTĘ bei dukrą GAILUTĘ užjaučiame ir skausme jungiamės.

Ilsėkis ramybėje savo numylėtoje Tėviškoje

Vincentina ir Jonas Jurkūnai
Vanda ir Vaclovas Mažeikai
Pranė ir Julius Pakalkai
Eleonora ir Mečys Valiukėnai

PAGYRIMAI

Vladas Vijeikis

Senoji išmintis: Verčiau klausytis išmintingojo pabarimų, negu paikojo pagyrimų.

Saliamonas 6-7,5

Naujoji išmintis: Geriau Brazausko papeikimai, negu jo pagyrimai

Pagyrimai mūsų visuomenėje – labai reti. O jeigu giria, tai tiek išgiria, kad ir giriamasis savęs neatpažįsta. Jis atpažįsta tik tuos, kurie jį gyrė. Daugiausia giria giminės ar šiaip geri pažįstami, kuriuos pakvieta į vardines ar gimtadienius. Pagyrimas, žinoma, priimamas be komentarų, bet papeikimas išugdo didžiulę neapykantą ir atsakymus, paremtus necenzūriškais žodžiais, kuriuos redaktorius turi išbraukti, tuo užrūstindamas visus.

Pagyrimo vertė labai priklauso nuo pagyrėjų. Sakysime, dailininkas tikrai susirauks, kai jį pagirs koks meno diletantas. Mergelės priima pagyrimus, nežiūrėdamos į pagyrėjų išsilavinimą tame reikale. Taigi, pagyrimuose labai svarbu žinoti, kas giria. Kai kurių pagyrimai gali būti kenksmingi. Gavęs pagyrimą iš Brazausko, labai susirūpinčiau. Imčiau ieškoti priemonių, kaip atšaukti. Daug maloniau būtų, kad šis asmuo mane peiktų. Tai jau būtų savotiškas pagyrimas.

Grįžtant į šeimą. Jeigu tave giria žmona, turi gerai patyrinti ar ji nenori minko kailio ar perdažyti visą namą. Jeigu giria sūnus, tai labai aišku: nori daugiau savaitinių pinigų arba taikosi į automobilį. Mat jau dviračio amžių baigia praaugti. Jeigu giria

uošvė, nesuprasi. Ji tuose reikaluose turi patyrimą.

Senai bematytas pažįstamas susitikęs sako: "Tu visai nepasikeitėi. Koks buvai, kai paskutinį kartą mačiau, toks ir likai". Tai begėdiškas melas, nes paskutinis kartas buvo prieš pusšimtį metų. Bet dėl šitokio melo niekas į teismą netempia.

Apie mergele kartais pasakoma: "ji turi labai gražias akis". Tai reiškia, kad nieko daugiau ji neturi, kas atkreiptų akį. Kiekvienas žmogus turi gražias akis. Kiekvienos akys – kitokios spalvos. Matyt Dievo būta gero koloristo (spalvintojo-red.). Beje, koloristais vadinami tokie dailininkai, kurie sugeba savo paveiksluose taip išdėstyti spalvas, kad jos "nesipiautų". Piaunasi meno kritikai.

Daugiausia pagirimų susilaukia ant lentos paguldantieji. Mat tokia jau tradicija, kad nabašninką reikia girti. Dar neteko išgirsti blogų žodžių laidotuovėse, nors laidojama labai daug tokių, kurie suktais gyvenimo keliais ropinėjo. Jeigu tokių gražių žodžių būtų girdėję, gyvi būdami, gal būtų pasukę į tiesesnius gyvenimo vieškelius.

Dainininkę po koncerto apspinta giminės bei geri pažįstami ir išranda kuo mandriausius pagyrimus, nors ji krankė kaip varna. Tiesą sakant, šiais laikais sunku beatiskirti, koks dainavimas geras ar koks blogas. Baisiai pasikeitė vokaliniai įvertinimai ir paprastam piliečiui sunku pasivyti šių dienų madą.

Lietuviška patarlė sako: "pagyrų puodas netaukuotas". Bet niekas nekreipia dėmesio į senolių išmintį. Savęs pagyrimas yra labai stipriai prikabinata būdo savybė. Tik paskaitykite autobiografijas. O jeigu norite sužinoti, kas laimėjo antrąjį pasaulinį karą, paklauskite veteranų. Jau nekalbant apie generolus, kurių žygdarbiai milžiniais iškyla iš jų atsiminimų.

DAR VIENAI LIETUVIŠKOS OPEROS ŽVAIGŽDEI UŽGĘSUS

(Atkelta iš 8 psl.)

akylai sekė gyvenamosios aplinkos kasdieninius įvykius ir savitai juos vertindavo. Paskutiniaisiais metais ypatingai domėjosi Lietuvos kultūriniu gyvenimu ir žavėjosi jo laimėjimais. Neperdaug seniai ją aplankė mūsų žymusis žurnalistas ir jaunų dienų draugas Bronys Raila. Jis man rašė, kad rado ją kūniškai suvargusią ir ligų prižiū-

prie lovos. Bet protiškai ir dvasiškai ji išliko tokia pat stipri, budri ir žavinga. Tokia ji, be abejo, ir išliko iki pat savo paskutinio atodusio. Anot B. Railos, ligos ir gyvenimo vargai nė kiek neaptemdė jos spalvingos asmenybės.

Bet deja... Šiandien jau jie abudu džiaugiasi dausų pasaulio grožiu ir ramybe.

JIE BUVO MOKYTOJAI

Jurgita Badaraitė

Varėnos rajono

Matuizų vidurinės mokyklos
9-tos klasės mokinė

Dievo! Daugiau nieko! Buvau "sušaudytas"... Mat ten kalėjo apie 9000 visų tautų kalinių. Užsieniečius pradėjo leisti namo. Juos aprengdavo, įduodavo lagaminėlį, kuriam buvo net dešros, ir išsiųsdavo tėvynėn. Pareikalavom dešros ir mes! Tik mums vietoj dešros – kulka kakton... Jaučiau ir girdėjau, kaip kulkos smigo į žmones. Man peršovė koją, pargriuvau... Dejuojantys, kruvini kūnai virto ant manęs, o aš galvojau: "Gyvas aš ar miręs?..." Nieko, likau... Išsikapanojau, persirišau peršautą koją... Apie 400 tundroj paklojo. Lavonus į duobę suvertė ir užlygino. Neliko nė ženklo! O ką ten ženklinsi? Vardų, pavardžių jau seniai neturėjom. Aš buvau IKA 236.

Kai grįžau su šeima į Lietuvą, patraukėme pirmiausiai į Klaipėdą, nes ten gyveno mano tėvai. Darbo gauti negalėjau, todėl tvirtinau kopas pajūry, kad galėčiau išmaitinti šeimą. Valdžiai užkliuvo toks mano amatas. Kaip žmogus, turintis aukštą

jį išsilavinimą, dirba eiliniu darbininku? Klaipėda arti sienos! Vadinasi, jis ruošiasi bėgti į Vakarus. Per 24 valandas visi trys turėjom dingti, kur norim. Taip atsiradome Matuizose...

Lietuvos Mokytojai, rezistencijos laikų aukos, matyt, tikrai buvo padykę, drąsūs berniukai ir mergaitės. Jie puvo ir merdėjo kalėjimuose, aukėjo gyvenimus už tai, kad gyvuotų laisva Lietuva, kad gyventų nepriklausoma Tauta, kad tikrai klestėtų Lietuvių Tautos Mokykla.

Juk tai jie:

– pirmutiniai pavasarinės žolės daigeliai po žiemos miego;

– lašai tyro vandens sausros metu;

– saulės sidabriniai raketeliai niūriam danguje;

– lakštingalos balsas tyliam vakare, kuris palydi į didelį kelią tave;

– laužo šviesa akloje tamsoje...

Už šį rašinį Varėnoje surengtame konkurse "Kovų ir kančių istorija" buvo skirta paskatinamoji (antroji) premija. Konkursą rėmė užsienio lietuviai.

APDŪMOJIMAI

Kažkur vėl metai nuskubėjo

Be didelių audrų, be vėjų...

Dalinomės medaliais, pagerbimais ...

Reikėjo jų ar nereikėjo,

Bet tokia "epidemija" užėjo.

Veikėjai dideli, garbingi

Ne pasivaikščioti išėjo,

Politikos lenktynėse uždusę linko,

Apžergti dvi kėdes skubėjo.

O ten, Tėvynėje, toli,

Ten – rūpesčiai kiti...

Iščiulpes tautą tartum korį,

Paskui į veidą spjovė

Medalių blizgančių kruša

Brazauskas su bičiuliais.

Bet jam žadėta karūna,

Matyti, Kremliuje užkliuvo...

Na, gal taip buvo, gal nebuvo,

Į rūmus restauruotus

Jis įsikraustė, lyg Jogaila,

Ir savo nosį smailą

iškišęs uosto iš kurios šalies

Į puodą, kaip riebi žąsis

Vėl paskola įkris.

Ir važinėja su svita

Po svieta, pakviestas ar ne.

Tiktai tada, jei Seimas naujas

Jį pažabotų, lyg drigantą,

Gal susiėmęs visą mantą

– Sudiev, šalele, – pasakytų.

Neverks sena motulė,

Nei jos išmėtyti vaikų vaikai

Po tundras Sibiro ir toliuos –

Už jūrų marių, už kalnynų.

Neverks našlaičiai sąvartynuos.

Jiems laisvė nesusiūdė kojų.

Saulutei nusileidus stalininei,

Naujiems paklusti teko ponams.

Lakštuonė

Hickory Hills, IL

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Gero dainininko ypatybės

Kartą konservatorijoje į dainavimo pamoką dėstytojas atėjo truputį išgėręs ir, žinoma, linksmas. Pamokos metu jis pajuto kažkokį įkvėpimą ir ėmė dalytis su klausytojais savo gyvenimo patirtimi:

– Pirmiausia, aš jums noriu pasakyti, kad gero dainininko žymės yra:

pirma, reikia turėti stiprų balsą ir klausą (nors klausą – nebūtinai);

antra, reikia turėti gerą atmintį, nes prisieina juk dainuoti ir užsimerkus;

trečia, reikia mokėti sušvilpti (jei publika miega);

ketvirta, reikia saugotis, kad diafragma neatsileistų. Tam tikslui, dainininkai dažniausia nešioja frako kišenėje dviračio "pompa";

penkta (čia jis kiek žagtelėjo), reikia turėti drąsos paprašyti pakankamai didelio honoraro. Tarp kitko, ir aš norėjau būti dainininku. Bet kartą koncerte, kai padainavau ir buvau becinas nuo scenos, vienas muzikos žinovas, spausdamas mano dešinę, pasakė: "Tamstos balsas, nors ir nedidelis, bet labai nemalonus..."

Taigi, matote, nuo to koncerto ir nutariau pasidaryti dainavimo mokytoju...

"DIRVOS" - "VILTIES"

GEGUŽINĖ

įvyks
sekmadienį, rugpjūčio 10 dieną

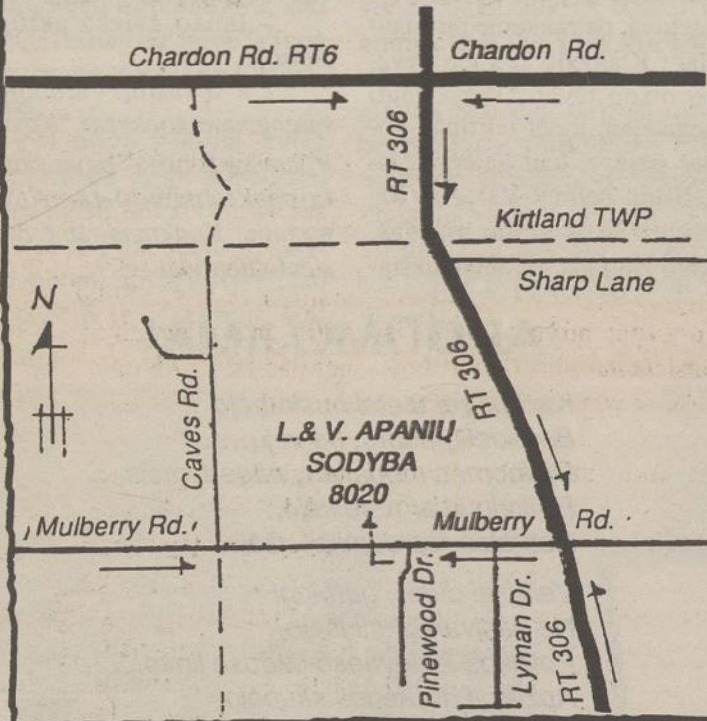
**Vinco ir Liudos Apanių
sodyboje**
8028 Mulberry Road
Chesterland, Ohio

Pradžią 1:00 valandą

Šilti pietūs, bufeto užkandžiai, gėrimai,
loterija, dainos

**Pelnas skiriamas
"DIRVAI"**

Š. m. rugpjūčio 10 d. visi keliai veda į "DIRVOS" -
"VILTIES" gegužinę, į Liudos ir Vinco Apanių sodybą:
8020 Mulberry Road, Chesterland, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

VERTA APLANKYTI

Birželio 26 d. - The
Cleve Institute of Music: En-
core School for Strings Re-
cital - Nemokamas styginių
instrumentų koncertas, 7:30
val. v. Western Reserve Aca-
demy Chapel, Hundson, OH.
Tel. 216 /791-5000. (Savai-
tiniai koncertai: kiekvieną
ketvirtadienį 7:30 v.v. ir
kiekvieną sekmadienį 3 val.
p.p.)

Birželio 28 d. - Dial
Soap Ohio All-Star Football
Classic - Futbolo (amer.)
žvaigždžių klasikinės rungtynės.
Paul Brown Tiger Sta-

dium, Massillon, OH. Tel.
330/830-1830.

Birželio 28-29 d. ir lie-
pos 4 d. - 13th Century Me-
dieval Faire - Viduramžių
mugė. Jojančių riterių kauty-
nės ietimis, rankdarbiai, žai-
dimai. Rt. 534 South of Ge-
neva City. Tel. 1-888-
MEDIEVAL.

Birželio 28-29 dienomis
- Strawberry Festival Craft
Bazaar - Braškių mugė. Jef-
ferson Depot, 147 E. Jef-
ferson St., Jefferson, OH.
Tel. 216/293-5532 arba 216/
576-1282.

"DIRVAI" AUKOJO:

J.Balbatas, Cleveland OH.....50
M.Valiukėnas, Chicago.....30
J.Bernot, Union, NJ.....25
D.Liepas, Michigan C. IN.....25
A.Lauraitis, Palos Hhts IL.....25
S.Abraitis, Mt. Pleasant MI.....20
Z.Juškevičius, Chicago, IL.....20
J.Stapulionis, Waterbury CT.....15
V.Šukys, Surfside FL.....15
A.Basiulis, Redondo B. CA.....15
A.Draugelis, Canada.....15
A.Vencus, New Buff. MI.....7,5
Z.Gavelis, So. Boston MA.....5
A.Motskus, Sheffield Lk. OH..5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

IEŠKO PUSĖS NAMO

Vyriškis, dirbantis
profesionalų darbą, ieš-
ko išsinuomoti pusę na-
mo arba "condominium"
rytinėje Cleveland, OH
pusėje. Siūlyti: Remigi-
jui, tel. 765-8129 (po
darbo valandų)

2 FULL-TIME MACHINISTS NEEDED.

REQUIRE 3 TO 5 YEARS EXPERIENCE
AND READ BLUEPRINTS.

RETIREE CONSIDERED FOR
PART-TIME POSITION

(216) 230-2410

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA - 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną - pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom - nuo 7.0% Naudotom mašinom - nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

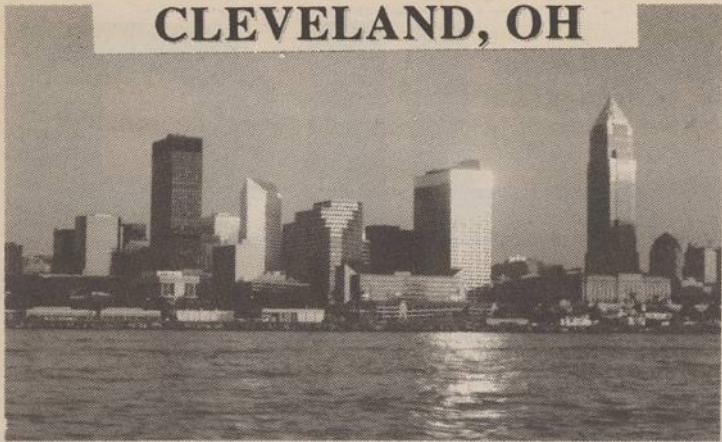
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

RENGINIŲ KALENDORIUS

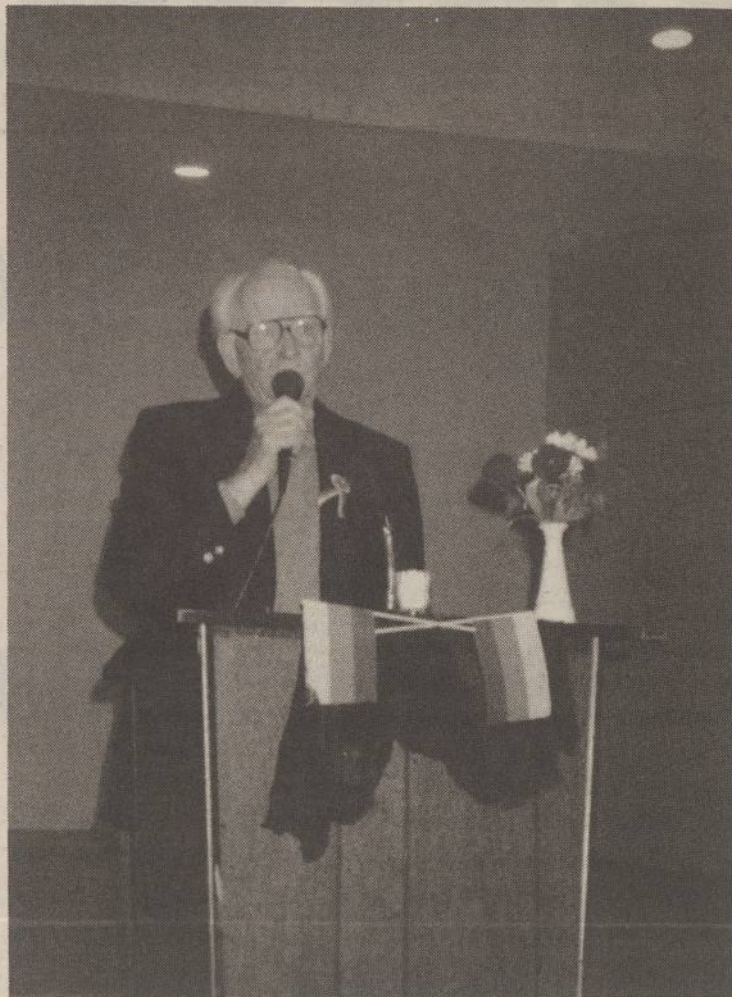
- LIEPOS 6 d. 12:00 v. – Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje
- LIEPOS 19 d. 5:00 v.v. – Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė Gwinn Estate
- LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje
- RUGPJŪČIO 10 d., sekmdienį, – "DIRVOS" ir "VILTIES" draugijos gegužinė Liudos ir Vinco Apanių sodyboje. Pradžią – 1:00 val. p.p.
- RUGPJŪČIO 17 d., sekmdienį, 12-tą val. p.p., LKVS-gos "Ramovė" Cleveland skyrius ir LŠS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopos gegužinė prie ežero, Beachland parke, 17815 Canterbury Rd. Cleveland, OH
- RUGSĖJO 21 d., "Židinio" vyresnių skaučių renginys
- SPALIO 4 d. Cleveland, OH Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose
- SPALIO 18 d. – Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiai "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akomponiatorė Eugenija Kuprytė
- SPALIO 18–19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- SPALIO 25 d. "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas

- LAPKRIČIO 15-16 d.d. – Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba
- LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis
- LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą
- GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinų pardavimas
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties dienraštis geriausiai informuoja apie Lietuvą. Prenumerata oro paštu metams – \$130 pušei metų – \$70 JAV.

Prenumeratą priima: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. (630) 986-1613

MES TAI PRISIMENAME!

Apie tragiškojo birželio įvykius kalba H. Stasas

V. Bacevičiaus nuotr.

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 845-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

Gal ryškiausiai mūsų tautos nelaimių istorijoje iškyla 1941 metų birželis, kuris mūsų sąmonėje paliko neužgydomą ir nuolat kraujuojančią žaizdą. "Dar ir dabar mums stovi prieš akis šis vaizdas. Tarsi matome lekiančius sunkvežimius, prigrūstus apstulbusių vyrų ir moterų, vaikų ir senelių, sveikų ir ligonių". Tai žodžiai, kuriuos Henrikas Stasas pasakė birželio 5 d. įvykusiam pensininkų suėjime.

Pranešėjas vaizdžiai ir tikroviškai papasakojo apie okupaciją ir masinį lietuvių

trėmimą teigdamas, kad "išvežimais rusai viešai parodė savo tikrus kėslus – siekimą sunaikinti lietuvių tautą. [...] Okupacijos metais dvasinis genocidas buvo vykdomas neatsiejamai nuo fizinio Lietuvos gyventojų naikinimo. Juk prievartinė kolektyvizacija, ūkio nustumimas ir nusikurdimas suardė nusistovėjusį gyvenimo būdą. [...] "Besaikis girtavimas ir sovietinio žmogaus mentalitetas dar ir dabar gana ryškiai jaučiamas. Viltį mums šiandien teikia tik tai, kad Lietuvos kelias į laisvę pašventintas

tautos kankinių krauju ir mūsų garbinga istorine praeitimi".

Tragiškojo birželio prisiminimas praėjo sėkmingai, atitinkamoje nuotaikoje. Kalbėtojas buvo įdomus, suėjimo dalyviai atidžiai ir noriai išklause skaudžias, itin rimtas mintis.

Primenu, kad pensininkų gegužinė įvyks liepos 6 d. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Pradžią – 12 val. Bus labai įdomi programa ir skanūs pietūs. Laukiame visų!

Jonas Kazlauskas

ĮVAIRENYBĖS

ISPĖJIMAS WCPN
RADIJO STOČIAI

Columbus mieste posėdiavęs Ohio valstijos Senatas, priimdamas 1997-99 m. valstijos biudžetą, paskyrė \$730,972 Cleveland WCPN radijo stočiai. Ruošdamas 1997-99 m. biudžetą, Ohio valstijos gubernatorius George V. Voinovich kartu su Ohio valstijos rūmais buvo visiškai išbraukęs bet kokias lėšas WCPN stočiai paremti. To priežastis – stoties kėsinimasis sumažinti tautybių radijo programoms skirtą laiką. Valstijos rūmų atstovas William G. Batchelder, iš Medina, sugalvojo su sąlyga skirti lėšas WCPN stočiai: jei joje vėl bus grąžintos tautybių programos į tas pačias valandas, kuriose jos buvo prieš 1997 m. pradžią.

Kathryn Jensen, WCPN

pirmininkė ir viršininkė pareiškė, kad ji esanti nepatenkinta tokiais Senato apribojimais. Tačiau jai gal nederėtų per daug šūkauti, nes tautybių programos veikė toje stotyje, dar prieš jai atvykstant į šį miestą. Politikai bei verslininkai, kaip gubernatorius G. Voinovich, meras Michael R. White, "The Plain Dealer" leidėjas Alex Machaskee ir kt. gina tautybių radijo programas nuo stoties vadovybės išdaigų.

Ger.J.

TOMAS BRAZAITIS
APIE JULYTĘ

"The Plain Dealer" Washington biuro viršininkas Tomas Brazaitis birželio 3 d., tame dienraštyje parašė ma-

lonų straipsnį apie mūsų miesto lietuvių – architektę Jūlytę Minkūnaitę. Anksčiau "Dirvoje" jau skaitėme apie jos diplominių darbų bei keiliones, kurių metu buvo surinkta medžiaga šiam darbui.

T. Brazaitis vaizdingai aprašo Jūlytės ir jos tėvų įpraitį bei tą jos nepaprastą ryžtą parodyti lietuvių tautos grožį ir kančias. Straipsnis iliustruotas nuotraukomis. Jos paminklo projektą Vilniaus Lukiškių aikštei remia Vytautas Landsbergis. Anot jo, Jūlytės kūrinys bus nepaprastas paskatinimas ne tik menininkams ir architektams, bet ir visiems Lietuvos žmonėms.

Ačiū Jūlytei, su tokiu ryžtu bandančiai įgyvendinti savo sumanymą.

Ger.J.

DIRVA

Startec Skelbia:
Sutaupysite
skambindami
į tolimus
kraštus!

79¢

už minutę

kalbant su

Lietuva

24 val į dieną,
7 dienas per savaitę

Tie kraštai taip
toli, kaip toli
jūsų telefonas!

FREEDOM PLAN

Australija	42¢
Kanada	19¢
Vokietija	34¢
Anglija	29¢
JAV	as low as 13¢

*Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti "Long Distance Company"*

1-800-483-5420

Pirmd. - penkt. 9v.r. - 8 v.v.,
šešt. - sekmd. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC
The Star of Long Distance Savings